

ДОВГІ очі

Христя Венгринюк

Długie oczy

Chrystia Wenhryniuk

переклад Анета Камінська

przekład Aneta Kamińska

У синтетичному повітрі є небезпека захворіти думками синтетичними. А між справжнім / несправжнім – тонка межа зворотної реальності. І якщо її розгледіти добре, то можна і не вживати нічого вже. Але раз і назавжди впустивши це марево – вчитися жити у стані іншому. Ці тексти «гребуть». Особливо, якщо читати їх залпом. Тексти «гребуть». Якщо читати їх натще. Токсичні і болючі. Галюциногенні і сакральні. А часом просто немислимо (навіщо аж так?!). Такі! нові вірші Христі Венгринюк.

W syntetycznym powietrzu istnieje niebezpieczeństwo zachorowania na myśli syntetyczne. A między prawdziwym/nieprawdziwym jest płynna granica odwrotnej rzeczywistości. I jeśli przyrzeć jej się dobrze, można nawet już niczego nie używać. Ale raz na zawsze wpuściwszy tę zjawę – uczyć się żyć w innym stanie. Te teksty odurzają. Zwłaszcza, jeśli czyta się je jednym haustem. Teksty odurzają. Jeśli czyta się je na czczo. Toksyczne i bolesne. Halucynogenne i sakralne. A czasem po prostu jest niesamowicie (dlaczego aż tak?!). Takie! nowe wiersze Chrystii Wenhryniuk.

ББК 84(4УКР)7-8Венгринюк-5

В 29

Христя Венгринюк / Chrystia Wenhryniuk **Довгі очі / Długie oczy**

Переклад Анета Камінська / Przekład Aneta Kamińska

Передмова Іздрик / Przedmowa Izdryk

Чернівці / Czerniowce

Книги – XXI, 2013 / Knyhy XXI, 2013

ISBN 978-617-614-046-7

© Христя Венгринюк, 2013

© Aneta Kamińska, переклад, 2013

© Жан Побе, дизайн, обкладинка, 2013

© Юрій Іздрик, передмова, 2013

© Василь Дроняк, верстка, 2013

ЗАМІСТЬ [...]

Один янгол – все бачить.

Другий янгол – все чує.

Третій янгол – все знає.

Павло Тичина «Війна»

Якби ми жили вперше, дерева були б великими, світ – молодим, назви речей відображали б їхню сутність, а мова слугувала би називанню, а не маскуванню, можливо, я наважився б на коротку дефініцію, окресливши вірші цієї збірки як «поезія [...]». Тоді й конкретне слово на місці трьох крапок було б на своєму місці, і визначення мало б сенс, а ця передмова сенсу не мала би, бо [...] не потребує передмов.

Однак слова, фатально віддалившись від природи речей, давно вже стали назвами інших слів, а тому писання перетворилося на різновид «ефективного менеджменту», де ефективність передбачає не так творення нових сутностей, як достоту Оккамівське їх відсікання, обтинання, злуцування аж до тієї межі, за якою в найгіршому випадку залишаються три крапки в ненадійній огорожі квадратних дужок, а в найкращому – нічого, крапка, нуль, порожнеча, кінець.

В історії (і в нашій спільній конвенційній фікції, і в кожній окремій історії кожного з нас зокрема) знайдеться достатньо зламів, що, здавалося б, унеможливляють поезію як таку. «Після такого поезія неможлива!», – чуємо час від часу, а *такого* усе не

меншає, а поезія і далі живе, а мовлення (озвучення, називання) й далі залишається чи не єдиним способом дати собі раду з власною і колективною пам'яттю, єдиною зброєю у боротьбі з внутрі-шніми й зовнішніми демонами (справжнє завдання екзорциста – вивідати ім'я нечистого духа), єдиним способом як не позбутися, то бодай трохи послабити [...] існування.

Поезія Христі Венгринюк це, безперечно, – поезія [...]. А тому тут не так суттєві звичні літературні матриці й критерії. Образи та їхня семантика, метафори і їх трактування, конструктивні особливості вірша, лексикон і його нейрофізіологічні топоси-відповідники – усе це може бути предметом лабораторних досліджень, та вряд чи така екзегеза допоможе нам у нелегкій, а часами запаморочливій і психотичній подорожі цією книжкою. Звичні дороговкази літературознавства зведуть нас на манівці. Значно помічнішими можуть виявитися знаки, зарубки, підказки чи просто сліди, залишені самою авторкою. Просто треба бути уважним: навряд чи це допоможе вийти з лабіринту чужих переживань, страхів, спогадів та [...], зате дозволить просуватися ним так, як рухається наше «я» територіями власного свідомого, підсвідомого й позасвідомого в пошуках витіснених, задавнених і задавлених досвідів, травм, переживань – усього того, що людська психіка так вправно ховає сама від себе, та без чого неможливий ані її поступ, ані її нормальне функціонування. Бо до яких хитрощів не вдавалася б людина, намагаючись стерти, витіснити, замінити травматичний досвід і болісні спогади, – [...] не витісняється і не зникає. Його природа надто матеріальна, фізична, і він залишається навіть тоді, коли, здавалось би, всі жорсткі диски пам'яті відформатовано і весь софт переінстальовано наново. Залишковий магнетизм [...] незнищений. Жодна *tabula rasa* не вбереже від палімпсесту. Жодна амнезія не стирає пам'ять, а лише переструктурує її.

Забуваючи, наше «я» не звільняється від непосильної ноші досвіду, що заважає рухатися далі, а підміняє себе різними на-

швидкоруч створеними identity. Це вони від нашого імені діють, вирішують, а часом і живуть. Це вони репрезентують нас перед собою подібними. Це їм ми делегуємо свою волю і право вибору, сподіваючись, що позбавлене страху минулого identity виявиться успішнішим, аніж скалічене, зболіле і беззахисне «я».

«Identity – фальшиве его, і цим усе сказано», – писав безсмертний Че Гевара, перебуваючи в одній із безлічі своїх фальшивих реінкарнацій.

«Identity – це ширма, за якою людське “я” ховається саме від себе», – додам я устами одного з багатьох своїх identity.

«Це я – “я”!» – запевняє кожен вірш цієї збірки, а іноді й кожен рядок.

Обдираючи з себе луску фальшивих его й оббираючи слова від перетермінованих значень, авторка втрапляє в простори лише формально, інструментально пов’язані з літературою. Тут усе значно серйозніше: ніколи не знати, куди заведе наступний надріз, ніколи не вгадаєш, чию плоть краятиме Оккамове лезо наступного рядка. Це не письмо – це добровільне чистилище, а протоплазма чистилища – [...], і так замикається коло.

Однак природа питомо противиться [...], і кожне живе створіння намагається уникнути страждань, – можна вбачати в цьому суто біологію, можна трактувати це як наріжний камінь Божого промислу, – проте лише людина спроможна полюбити страждання, віднаходити в них утіху й сенсовність. У цьому нема й тіні профанства, званого мазохізмом: іноді полюбити страждання чи навіть віднайти в ньому сенс свого буття – єдиний спосіб вижити, зберегти себе, єдиний спосіб протриматися й перебути час, аж поки минуле не змертвіє, не закапсулюється й не потрапить у сферу операбельного.

Інша справа, що минулим щомиті стає кожна прожита мить.

І потік надходжень до архівів пам’яті щоразу нових досвідів – і тих, набутих у щасливому симбіозі зі стражданням, – на жодну з тих митей не переривається.

І ця пекельна каруселя захоплює увесь твій всесвіт, усього тебе, і тим сам перетворюєшся на темний коловорот, у якому зникає і его, і його численні identity, а залишається лише спіральна туманність свідомості, повна чорних дір пережитого, переболілого й прихованого.

Поезія Христі Венгринюк – це ще й спроба розірвати усі можливі кола і спіралі цього чистилища. Завдання понад людські можливості. Понад можливості свідомості, неспроможної препарувати саму себе.

Однак божественний потенціал Слова, з якого утворилися всі ці галактики-туманності, зійшов у наш світ даром мови, а слово – наше звичайне людське слово – стало універсальним інструментом нелюдської потуги, здатним творити нові світи, перевертати існуючі і вже напевно спроможним на зцілення найбезнадійнішого его. Адже «я» – це також тільки слово.

Препарована словом свідомість – цілком неоперабельна для неї ж самої база даних. Проте алгоритми поезії дозволяють втілити принцип *«неможливо, та все ж таки можна»* – принцип, що його В.Пелевін назвав одним із проявів Божої любові.

Алгоритми поезії допускають і чудеса, і фокуси, і еквілібр. Не допускають лише шарлатанства.

І так, як віртуозному жонглеру вдається утримувати в руках цілу планетарну систему кульок, одночасно торкаючись лише двох із них, так і вірш, відкриваючи лиш незначний фрагмент буття, може вмістити в собі цілий світ, безліч світів. Ба більше: це не хрестоматійне *частина замість цілого*, і навіть не *частина як ціле*, це щоразу і є вся цілість, доступна нашому погляду з певної точки, крізь призму певної словесної конструкції.

Словесні конструкції Христі Венгринюк – химерні оптичні системи. Не кожне око спроможне дивитися *крізь* них. Багато хто фокусуватиме свій погляд безпосередньо *на* них. Та незалежно від офтальмологічних особливостей кожного окремого читача, світ поетки обов'язково розгорне перед ним свою

перспективу, байдуже – відкриється вона безпосередньо, чи через потужний зоом об'єктивів, чи змусить здогадуватися про глибину кадру за пласкою репродукцією...

Тому я не наполягатиму на власних визначеннях.

Тому й *три крапки в ненадійній огорожі квадратних дужок* попри чисельність можливих інтерпретацій видаються мені надто спрощеним, надто зручним трактуванням поезії Христі Венгрінюк.

Адже мені, як і авторці, хотілося б якомога ретельніше відчистити слова від змертвілих значень, аби бодай трохи наблизитися до абсолюту, за яким – нічого, крапка, нуль, порожнеча, кінець. І де вже напевно зайвий знак [...] – незалежно від того, що саме він приховує.

Іздрик

ZAMIAST [...]

Jeden anioł – wszystko widzi.

Drugi anioł – wszystko słyszy.

Trzeci anioł – wszystko wie.

Pawło Tyczyna, *Wojna*

Gdybyśmy żyli po raz pierwszy, drzewa byłyby wielkie, świat – młody, nazwy rzeczy odzwierciedlałyby ich istotę, a język służyłby nazywaniu, nie maskowaniu, możliwe, że poważylbym się na krótką definicję, określając wiersze tego tomiku mianem *poezji [...]*. Wtedy nawet konkretne słowo na miejscu trzykropka byłoby na swoim miejscu i definiowanie miałoby sens, a ta przedmowa sensu nie miałaby, bo [...] nie potrzebuje przedmów.

Jednak słowa, fatalnie oddalwszy się od natury rzeczy, dawno już stały się nazwami innych słów, dlatego pisanie zmieniło się w rodzaj *efektywnego managementu*, gdzie efektywność przewiduje nie tyle tworzenie nowych bytów, ile zupełnie Ockhamowe ich odrzucanie, obcinanie, złuszczenie aż do tej granicy, za którą w najgorszym wypadku pozostaje trzykropek w zawodnym ogrodzeniu nawiasów kwadratowych, a w najlepszym – nic, kropka, zero, próżnia, koniec.

W historii (i w naszej wspólnej konwencjonalnej fikcji, i w każdej osobnej historii każdego z nas osobno) znajdzie się wystarczająco dużo przełomów, które – wydawałoby się – uniemożliwiają poezję jako taką. *Po czymś takim poezja jest niemożliwa!* – słyszymy od czasu do czasu, a *czegoś takiego* wcale nie robi się mniej, a poe-

zja nadal żyje, a mowa (wypowiadanie, nazywanie) nadal pozostaje bodaj jedynym sposobem, żeby dać sobie radę z własną i zbiorową pamięcią, jedyną bronią w walce z wewnętrznymi i zewnętrznymi demonami (prawdziwe zadanie egzorcysty – poznać imię ducha nieczystego), jedynym sposobem, żeby – jeśli nie pozbyć się, to chociaż trochę osłabić [...] istnienie.

Poezja Chrystii Wenhryniuk to bezsprzecznie – poezja [...]. I dlatego nie są tu tak istotne tradycyjne literackie matryce i kryteria. Obrazy i ich semantyka, metafory i ich interpretacja, właściwości konstrukcyjne wiersza, leksyka i jej neurofizjologiczne toposy-odpowiedniki – wszystko to może być przedmiotem badań laboratoryjnych, ale wątpię, czy taka egzegeza pomoże nam w nielekkiej, a czasami odurzającej i psychotycznej podróży przez tę książkę. Zwykłe literaturoznawcze drogowskazy zwiodą nas na manowce. Znacznie bardziej pomocne mogą okazać się znaki, nacięcia, podpowiedzi czy po prostu ślady zostawione przez samą autorkę. Po prostu trzeba być uważnym: wątpliwe, czy to pomoże wyjść z labiryntu cudzych przeżyć, strachów, wspomnień i [...], pozwoli jednak poruszać się po nim tak, jak porusza się nasze *ja* po terytoriach własnego świadomego, podświadomego i nadświadomego w poszukiwaniu wypartych, zadawnionych i zdławionych doświadczeń, traum, przeżyć – wszystkiego tego, co ludzka psychika tak umiejętnie chowa sama przed sobą, ale bez czego niemożliwy jest ani jej postęp, ani jej normalne funkcjonowanie. Bo nieważne, do jakich podstępów uciekłby się człowiek, usiłując wymazać, wyprzeć, podmienić traumatyczne doświadczenia i bolesne wspomnienia – [...] nie dają się wyprzeć i nie znikają. Ich natura jest zbyt materialna, fizyczna i pozostają nawet wtedy, kiedy wydawałoby się, że wszystkie twarde dyski pamięci sformatowano i wszystkie programy przeinstalowano. Szczątkowy magnetyzm [...] jest niezniszczalny. Żadna *tabula rasa* nie uchroni od palimpsestu. Żadna amnezja nie ściera pamięci, tylko zmienia jej strukturę.

Zapominając, nasze *ja* nie uwalnia się od nieudźwigalnego ciężaru doświadczenia, który przeszkadza poruszać się dalej, tylko

podmienia siebie różnymi naprędce stworzonymi *identity*. To one w naszym imieniu działają, decydują, a czasem nawet i żyją. To one reprezentują nas przed sobą podobnymi. To im delegujemy swoją wolność i prawo wyboru, spodziewając się, że pozbawione strachu przeszłości *identity* okaże się bardziej skuteczne niż poranione, zbolęte i bezbronne *ja*.

„Identity” jest fałszywym ego i to mówi wszystko – pisał nieśmiertelny Che Guevara, przebywając w jednej z niezliczonych swoich fałszywych reinkarnacji.

„Identity” jest parawanem, za którym ludzkie „ja” chowa się same przed sobą – dodam ustami jednego z wielu swoich *identity*.

To ja – „ja”! – zapewnia każdy wiersz tego tomiku, a czasem nawet każdy wers.

Zdzierając z siebie łuskę fałszywych ego i obierając słowa z przeterminowanych znaczeń, autorka trafia w przestrzeń tylko formalnie, instrumentalnie powiązane z literaturą. Tu wszystko jest o wiele poważniejsze: nigdy nie wiadomo, dokąd zaprowadzi następne nacięcie, nigdy nie odgadnie się, czyje ciało potnie brzytwa Ockhama następnego wersu. To nie pismo – to dobrowolny czyściciel, a protoplazma czyścica to [...], i tak zamyka się koło.

Jednak natura zaprawdę sprzeciwia się [...] i każde żywe stworzenie usiłuje uniknąć cierpienia – można widzieć w tym czystą biologię, można traktować to jak kamień węgielny Bożego przemysłu – jednak tylko człowiek jest w stanie polubić cierpienia, znajdować w nich rozkosz i sens. Nie ma w tym nawet cienia profanacji zwanej masochizmem: czasem polubić cierpienie czy nawet znaleźć w nim sens swojego istnienia to jedyny sposób, żeby przeżyć, ochronić siebie, jedyny sposób, żeby przetrzymać i przetrwać czas, dopóki przeszłość nie umrze, nie zamknie się w kapsule i nie trafi do sfery operowalnego.

Inna sprawa, że przeszłością co chwilę staje się każda przeżyta sekunda.

I potok wpływających do archiwum pamięci ciągle nowych doświadczeń – również tych nabytych w szczęśliwej symbiozie z cierpieniem – w żadnej z tych sekund nie zatrzymuje się.

I ta piekielna karuzela zachwyca cały twój wszechświat, całego ciebie i ty sam zmieniasz się w ciemny kołowrót, w którym znika i ego, i jego liczne *identity*, a zostaje tylko spiralna mgławica świadomości, pełna czarnych dziur przeżytego, przebolełego i ukrytego.

Poezja Chrystii Wenhryniuk jest jeszcze próbą przerwania wszystkich możliwych kręgów i spirali tego czyścica. To zadanie ponad ludzkie możliwości. Ponad możliwości świadomości niezdolnej do spreparowania samej siebie.

Jednak boski potencjał Słowa, z którego stworzone zostały wszystkie te galaktyki-mgławice, zstąpił do naszego świata jako dar mowy, a słowo – nasze zwykłe ludzkie słowo – stało się uniwersalnym instrumentem nieludzkiej potęgi, zdolnym do tworzenia nowych światów, wywracania istniejących i już na pewno – do scalenia ego w najbardziej nawet beznadziejnym stanie. Przecież *ja* to też tylko słowo.

Preparowana słowem świadomość to zupełnie nieoperowalna dla niej samej baza danych. Jednak algorytm poezji pozwala wcielać w życie zasadę *niemożliwe, ale jednak można* – zasadę, którą W. Pielewicz nazwał jednym z przejawów Bożej miłości.

Algorytmy poezji dopuszczają i cuda, i triki, i ekwilibrystykę. Nie dopuszczają jedynie szarlatanstwa.

I tak, jak wirtuozijnemu żonglerowi udaje się utrzymywać w rękach cały system planetarny piłeczek, dotykając jednocześnie tylko dwóch z nich, tak samo wiersz, odkrywając tylko nieznacznym fragmencie bytu, może pomieścić w sobie cały świat, niezliczoną liczbę światów. Ba, więcej: to nie kanoniczne: *część zamiast całości* i nawet nie *część jako całość*, to za każdym razem jest pełna całość, dostępna naszemu wzrokowi z pewnego punktu, przez pryzmat pewnej konstrukcji słownej.

Konstrukcje słowne Chrystii Wenhryniuk to chimeryczne systemy optyczne. Nie każde oko da radę patrzeć *przez* nie. Wiele osób zogniskuje swój wzrok bezpośrednio *na* nich. Ale niezależnie od oftalmologicznych właściwości każdego pojedynczego czytelnika, świat poetki obowiązkowo roztoczy przed nim swoją perspektywę, obojętnie – odkryje się ona bezpośrednio czy przez potężny zoom obiektywów, czy zmusi, żeby domyślać się głębi kadru na podstawie płaskiej reprodukcji...

Dlatego nie upieram się przy własnych definicjach.

Dlatego właśnie *trzykropek w zawodnym ogrodzeniu nawiasów kwadratowych* mimo bezliku możliwych interpretacji wydaje mi się zbyt uproszczeniem, zbyt wygodnym potraktowaniem poezji Chrystii Wenhryniuk.

Przecież zarówno ja, jak i autorka, chcielibyśmy możliwie jak najrzetelniej odczytać słowa z obumarłych znaczeń, żeby przynajmniej trochę zbliżyć się do absolutu, za którym – nic, kropka, zero, próżnia, koniec. I gdzie już na pewno zbędny jest znak [...] – niezależnie od tego, co właściwie ukrywa.

Izdryk

000 250

У стінах говорять, я знаю і чую,
Складаю слова на язик і спльовую,
щоб не сказати...
Лягаю в коліно, наче в човен,
і пливу ним довгими ріками
свого тонкого зап'ястя.
Нехай вже відбляють вівці чорні й подерті,
вовчою лапою чухають сраки і п'яти.
Я розбрелась із собою,
Як з п'яним поетом.
Знімаю обличчя людини і йду полокати.

000 250

W ścianach mówią, wiem i słyszę,
kładę słowa na język i spluwam,
żeby nie powiedzieć.
Kładę się do kolana jak do łódki
i płynę nim długimi rzekami
swojego cienkiego nadgarstka.
Niech już przestaną męczyć owce czarne i podrapane,
wilczą łapą skrobią dupy i pięty.
Rozeszłam się ze sobą
jak z pijanym poetą.
Zdejmuję twarz człowieka i idę płukać.

000 231

Приходиш по мене як муж,
Береш за руку і водиш по колу.
Йдемо з тобою,
Як дві голодні саранчі,
По висушеному від спеки полю.
Ти кажеш, що хтось завжди бачить нас,
А мені нікого не видно,
Окрім хворих дерев
І тіней наших.
Лиш сон часом лягає на груди,
Тоді прокидаємося одне на одному,
Але йдемо далі, наче нічого не було,
Лиш так – поглядом між скронь,
Щоб не глянути в очі...
Краще...
щоб не глянути...

000 231

Przychodzisz po mnie jak mąż,
bierzesz za rękę i prowadzisz w kółko.

Idziemy oboje
jak dwie głodne szarańcze
po wyschniętym od upału polu.

Mówisz, że ktoś zawsze widzi nas,
a ja nikogo nie widzę
oprócz chorych drzew
i naszych cieni.

Tylko sen czasem kładzie się na piersi,
wtedy budzimy się jedno na drugim,
ale idziemy dalej, jakby nigdy nic,
tylko tak – spojrzeniem między skronie,
żeby nie popatrzeć w oczy.

Lepiej,
żeby nie popatrzeć.

Коли твої ноги матимуть кроків так багато,
Що вітер зі сходу змінюватиме напрямок...
Єдиною ознакою дихання
Буде пісок, що зсипатиметься з вуст та нізднів.
Стрісаючи волосся з обличчя
Ти побачиш, що воно росте з тебе,
Як шерсть дикого звіра чи ворона,
Що кроки на воді стають помітними
Лише на березі,
А голосні сирени ніколи не чують власного крику.
Тобі важко буде йти так, щоб не впасти,
Ти захочеш, щоб хтось тримав
Твою руку чи хоча б люльку у рота,
Напхану днями і куревом.
Я знаю цю дорогу,
Тобі не пройти по ній.
Це так, як в дитинстві, граючись,
Ми не могли пролізти
Між маминими ногами
Так, щоб знову в неї потрапити.

Kiedy twoje nogi będą mieć kroków tak dużo,
że wiatr ze wschodu zmieni kierunek,
jedyną oznaką oddychania
będzie piasek wysypujący się z ust i nozdrzy.
Strząsając włosy z twarzy,
zobaczysz, że wyrastają z ciebie
jak sierść dzikiego zwierza czy kruka,
że kroki na wodzie stają się zauważalne
tylko na brzegu,
a głośne syreny nigdy nie słyszą własnego krzyku.
Ciężko ci będzie iść tak, żeby nie upaść,
zechcesz, żeby ktoś trzymał
twoją rękę lub chociaż fajkę w ustach,
nabitą dniami i dymem.
Znam tę drogę,
nie przejdiesz nią.
To tak jak w dzieciństwie, bawiąc się,
nie mogliśmy przejść
między nogami mamy
tak, żeby znowu w niej się znaleźć.

000 237

Бог зливає воду з неба,
І це єдине, що чую останні сім тижнів.
Пам'ятаю ще, ти згрібав крішки зі столу
і так тремтіли руки, наче йтимеш.
Якби знати, що своїми пальцями
Розтинатимеш небо, щоб лило ще сильніше,
А разом з ним моє серце, в яке увійшли
Твої слова, як входять шалені до храму,
Як входять жінки і волочать кров ногами,
Як входять волхви і люди з хвостами.
Якби знати... раніше...
Що закривати очі треба лиш, коли страшно.
А коли добре, треба бачити.

Bóg wylewa wodę z nieba
i tylko to słyszę przez ostatnie siedem tygodni.
Pamiętam jeszcze, zgarniałeś okruszki ze stołu
i tak drżały ręce, jakbyś szedł.
Gdyby wiedzieć, że swoimi palcami
będziesz rozcinać niebo, żeby lało jeszcze mocniej,
a razem z nim moje serce, w które weszły
twoje słowa, jak wchodzi szaleńcy do świątyni,
jak wchodzi kobiety i wloką krew nogami,
jak wchodzi guślarze i ludzie z ogonami.
Gdyby wiedzieć... wcześniej,
że zamykać oczy trzeba tylko, kiedy jest strasznie.
A kiedy jest dobrze, trzeba widzieć.

000 222

Знадвору так віє, наче завивають пси.
Холодні вітри почали жити окремими стадами.
Вони, наче страшні думки, відчиняють двері твого дому
І з тріском розбивають стіни.
Холодні вітри приходять з запахом заліза
Й неспокою.
Я ще не навчилася їх пригощати...
Я ще не знаю, як до них –
Як їх затримати, як їх спровадити...
Часом приносять на поріг воду
І землі з чужих чобіт.
Непокарані і неприховані.
Восени їх побільшало.
Лиш ніхто не підходить близько...
...так здалеку... здалеку...
Лиш ніхто не зриває ковдри вночі
І так, щоб між складок одягу...

000 222

Z dworu tak wieje, jakby wyły psy.
Zimne wiatry zaczęły żyć oddzielnymi stadami.
Niczym straszne myśli otwierają drzwi twojego domu
i z trzaskiem rozbijają ściany.
Zimne wiatry przychodzą z zapachem żelaza
i niepokoju.
Jeszcze nie nauczyłam się ich gościć.
Jeszcze nie wiem, jak do nich –
jak je zatrzymać, jak je sprowadzić.
Czasem naniosą na próg wody
i ziemi z cudzych butów.
Nieukarane i nieukryte.
Jesienią zrobiło się ich więcej.
Tylko nikt nie podchodzi blisko.
Tak z daleka, z daleka...
Tylko nikt nie zrywa kołdry w nocy
i tak, żeby między fałdki ubrań.

Коли я лежала, ти полокав трави при світлі місяця,
Я боялася, що тобі завіватиме знадвору,
Але з кожним нахилом ти лише впрівав
І втирав чоло.
Ти більше не говорив зі мною...
Думав, засинаю.
Але трави так лягали у воду,
Наче русалки плескали свої коси,
І мені здавалося, що ти там теж з ними.
Я не знала, де по зимі вирости
Такі високі та важкі стебла,
Коли скрізь снігу було по литки.
І як ти ніс їх сюди,
і навіщо.
Не знаю, чи знав, що слова Бога
такими чистими були,
коли під веретки заглядав вітер
і забирав твої останні кроки,
а голодні собаки вили під вікнами
і навіть не йшли на запах
викинутого з кров'ю мяса...

Kiedy leżałam, ty płukałeś trawy przy świetle księżyca,
bałam się, że będzie zawiewać ci z dworu,
ale z każdym pochyleniem tylko pocięś się
i wycierałeś czoło.

Więcej nie rozmawiałeś ze mną.

Myślałeś, że zasypiam.

Ale trawy tak kładły się do wody,
jakby rusałki pluskały swoje włosy
i zdawało mi się, że ty tam też jesteś z nimi.

Nie wiedziałam, gdzie po zimie wyrosły
takie wysokie i ciężkie źdźbła,
kiedy wszędzie śniegu było po łydki.

I jak niosłeś je tutaj,
i po co.

Nie wiem, czy wiedziałeś, że słowa Boga
takie czyste były,
kiedy pod chodniki zaglądał wiatr
i zabierał twoje ostatnie kroki,
a głodne psy wyły pod oknami
i nawet nie szły po zapachu
wyrzuconego z krwią mięsa.

Кінець безкоштовного
уривку. Щоби читати
далі, придбайте, будь
ласка, повну версію
книги.